Euroopan unionin neuvosto

Bryssel, 14. syyskuuta 2016
(OR. en)

10973/16
ADD 5

Toimielinten välinen asia:
2016/0206 (NLE)

WTO 195
SERVICES 20
FDI 16
CDN 12

SÄÄDÖKSET JA MUUT VÄLINEET

Asia:	Kanadan sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välinen laaja-alainen talous- ja kauppasopimus (CETA)

LIITE 20-A

A osa

Euroopan unionista peräisin olevan tuotteen yksilöivät maantieteelliset merkinnät

Maantieteellinen merkintä	Translitterointi (ainoastaan tiedotustarkoituksiin)	Tuoteluokka	Alkuperäpaikka (Hallintoalue, alue tai paikkakunta)
České pivo		olut	Tšekki
Žatecký Chmel		humala	Tšekki
Hopfen aus der Hallertau		humala	Saksa
Nürnberger Bratwürste**		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Saksa
Nürnberger Rostbratwürste		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Saksa
Schwarzwälder Schinken		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Saksa
Aachener Printen		sokerivalmisteet ja leipomotuotteet	Saksa
Nürnberger Lebkuchen		sokerivalmisteet ja leipomotuotteet	Saksa
Lübecker Marzipan		sokerivalmisteet ja leipomotuotteet	Saksa
Bremer Klaben		sokerivalmisteet ja leipomotuotteet	Saksa
Hessischer Handkäse		juustot	Saksa

Maantieteellinen merkintä	Translitterointi (ainoastaan tiedotustarkoituksiin)	Tuoteluokka	Alkuperäpaikka (Hallintoalue, alue tai paikkakunta)
Hessischer Handkäs		juustot	Saksa
Tettnanger Hopfen		humala	Saksa
Spreewälder Gurken		tuoreet kasvikset ja kasvisjalosteet	Saksa
Danablu		juustot	Tanska
Ελιά Καλαμάτας	Elia Kalamatas	syötäväksi tarkoitetut oliivit ja oliivijalosteet	Kreikka
Μαστίχα Χίου	Masticha Chiou	luonnonkumit ja kumihartsit - purukumi	Kreikka
Φέτα*	Feta	juustot	Kreikka
Ελαιόλαδο Καλαμάτας	Kalamata-oliiviöljy	öljyt ja eläinrasvat	Kreikka
Ελαιόλαδο Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης	Kolymvari Chanion Kritis -oliiviöljy	öljyt ja eläinrasvat	Kreikka
Ελαιόλαδο Σητείας Λασιθίου Κρήτης	Sitia Lasithiou Kritis - oliiviöljy	öljyt ja eläinrasvat	Kreikka
Ελαιόλαδο Λακωνία	Lakonia-oliiviöljy	öljyt ja eläinrasvat	Kreikka
Κρόκος Κοζάνης	Krokos Kozanis	mausteet	Kreikka
Κεφαλογραβιέρα	Kefalograviera	juustot	Kreikka
Γραβιέρα Κρήτης	Graviera Kritis	juustot	Kreikka
Γραβιέρα Νάξου	Graviera Naxou	juustot	Kreikka
Μανούρι	Manouri	juustot	Kreikka
Κασέρι	Kasseri	juustot	Kreikka
Φασόλια Γίγαντες Ελέφαντες Καστοριάς	Fassolia Gigantes Elefantes Kastorias	tuoreet kasvikset ja kasvisjalosteet	Kreikka

Maantieteellinen merkintä	Translitterointi (ainoastaan tiedotustarkoituksiin)	Tuoteluokka	Alkuperäpaikka (Hallintoalue, alue tai paikkakunta)
Φασόλια Γίγαντες Ελέφαντες Πρεσπών Φλώρινας	Fassolia Gigantes Elefantes Prespon Florinas	tuoreet kasvikset ja kasvisjalosteet	Kreikka
Κονσερβολιά Αμφίσσης	Konservolia Amfissis	syötäväksi tarkoitetut oliivit ja oliivijalosteet	Kreikka
Λουκούμι Γεροσκήπου	Loukoumi Geroskipou	sokerivalmisteet ja leipomotuotteet	Kypros
Baena		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Sierra Mágina		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Aceite del Baix Ebre-Montsía		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Oli del Baix Ebre-Montsía		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Aceite del Bajo Aragón		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Antequera		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Priego de Córdoba		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Sierra de Cádiz		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Sierra de Segura		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Sierra de Cazorla		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Siurana		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Aceite de Terra Alta		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Oli de Terra Alta		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Les Garrigues		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Estepa		öljyt ja eläinrasvat	Espanja

Maantieteellinen merkintä	Translitterointi (ainoastaan tiedotustarkoituksiin)	Tuoteluokka	Alkuperäpaikka (Hallintoalue, alue tai paikkakunta)
Guijuelo		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Espanja
Jamón de Huelva		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Espanja
Jamón de Teruel		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Espanja
Salchichón de Vic		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Espanja
Llonganissa de Vic		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Espanja
Mahón-Menorca		juustot	Espanja
Queso Manchego		juustot	Espanja
Cítricos Valencianos		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Espanja
Cîtrics Valancians		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Espanja
Jijona		sokerivalmisteet ja leipomotuotteet	Espanja
Turrón de Alicante		sokerivalmisteet ja leipomotuotteet	Espanja
Azafrán de la Mancha		mausteet	Espanja
Comté		juustot	Ranska
Reblochon		juustot	Ranska
Reblochon de Savoie		juustot	Ranska

Maantieteellinen merkintä	Translitterointi (ainoastaan tiedotustarkoituksiin)	Tuoteluokka	Alkuperäpaikka (Hallintoalue, alue tai paikkakunta)
Roquefort		juustot	Ranska
Camembert de Normandie		juustot	Ranska
Brie de Meaux		juustot	Ranska
Emmental de Savoie		juustot	Ranska
Pruneaux d'Agen		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Ranska
Pruneaux d'Agen mi-cuits		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Ranska
Huîtres de Marennes-Oléron		tuore ja jäädytetty kala sekä kalajalosteet	Ranska
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Chalosse		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Ranska
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Gascogne		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Ranska
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Gers		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Ranska
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Landes		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Ranska
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Périgord		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Ranska
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Quercy		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Ranska
Jambon de Bayonne***		kuivasuolattu liha	Ranska
Huile d'olive de Haute-Provence		öljyt ja eläinrasvat	Ranska

Maantieteellinen merkintä	Translitterointi (ainoastaan tiedotustarkoituksiin)	Tuoteluokka	Alkuperäpaikka (Hallintoalue, alue tai paikkakunta)
Huile essentielle de lavande de Haute-Provence		haihtuvat öljyt	Ranska
Morbier		juustot	Ranska
Epoisses		juustot	Ranska
Beaufort***		juustot	Ranska
Maroilles		juustot	Ranska
Marolles		juustot	Ranska
Munster *		juustot	Ranska
Munster Géromé		juustot	Ranska
Fourme d'Ambert		juustot	Ranska
Abondance		juustot	Ranska
Bleu d'Auvergne		juustot	Ranska
Livarot		juustot	Ranska
Cantal		juustot	Ranska
Fourme de Cantal		juustot	Ranska
Cantalet		juustot	Ranska
Petit Cantal		juustot	Ranska
Tomme de Savoie		juustot	Ranska
Pont - L'Evêque		juustot	Ranska
Neufchâtel		juustot	Ranska
Chabichou du Poitou		juustot	Ranska
Crottin de Chavignol		juustot	Ranska

Maantieteellinen merkintä	Translitterointi (ainoastaan tiedotustarkoituksiin)	Tuoteluokka	Alkuperäpaikka (Hallintoalue, alue tai paikkakunta)
Saint-Nectaire		juustot	Ranska
Piment d'Espelette		mausteet	Ranska
Lentille verte du Puy		tuoreet kasvikset ja kasvisjalosteet	Ranska
Aceto balsamico Tradizionale di Modena		etikka	Italia
Aceto balsamico di Modena		etikka	Italia
Cotechino Modena		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Italia
Zampone Modena		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Italia
Bresaola della Valtellina		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Italia
Mortadella Bologna		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Italia
Prosciutto di Parma		kuivasuolattu liha	Italia
Prosciutto di S. Daniele		kuivasuolattu liha	Italia
Prosciutto Toscano		kuivasuolattu liha	Italia
Prosciutto di Modena		kuivasuolattu liha	Italia
Provolone Valpadana		juustot	Italia
Taleggio		juustot	Italia
Asiago*		juustot	Italia
Fontina*		juustot	Italia

Maantieteellinen merkintä	Translitterointi (ainoastaan tiedotustarkoituksiin)	Tuoteluokka	Alkuperäpaikka (Hallintoalue, alue tai paikkakunta)
Gorgonzola*		juustot	Italia
Grana Padano		juustot	Italia
Mozzarella di Bufala Campana		juustot	Italia
Parmigiano Reggiano		juustot	Italia
Pecorino Romano		juustot	Italia
Pecorino Sardo		juustot	Italia
Pecorino Toscano		juustot	Italia
Arancia Rossa di Sicilia		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Italia
Cappero di Pantelleria		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Italia
Kiwi Latina		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Italia
Lenticchia di Castelluccio di Norcia		tuoreet kasvikset ja kasvisjalosteet	Italia
Mela Alto Adige		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Italia
Südtiroler Apfel		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Italia
Pesca e nettarina di Romagna		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Italia
Pomodoro di Pachino		tuoreet kasvikset ja kasvisjalosteet	Italia

Maantieteellinen merkintä	Translitterointi (ainoastaan tiedotustarkoituksiin)	Tuoteluokka	Alkuperäpaikka (Hallintoalue, alue tai paikkakunta)
Radicchio Rosso di Treviso		tuoreet kasvikset ja kasvisjalosteet	Italia
Ricciarelli di Siena		sokerivalmisteet ja leipomotuotteet	Italia
Riso Nano Vialone Veronese		viljat	Italia
Speck Alto Adige		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Italia
Südtiroler Markenspeck		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Italia
Südtiroler Speck		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Italia
Veneto Valpolicella		öljyt ja eläinrasvat	Italia
Veneto Euganei e Berici		öljyt ja eläinrasvat	Italia
Veneto del Grappa		öljyt ja eläinrasvat	Italia
Culatello di Zibello		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Italia
Garda		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Italia
Lardo di Colonnata		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Italia
Szegedi téliszalámi		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Unkari
Szegedi szalámi		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Unkari

Maantieteellinen merkintä	Translitterointi (ainoastaan tiedotustarkoituksiin)	Tuoteluokka	Alkuperäpaikka (Hallintoalue, alue tai paikkakunta)
Tiroler Speck		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Itävalta
Steirischer Kren		tuoreet kasvikset ja kasvisjalosteet	Itävalta
Steirisches Kürbiskernöl		öljysiemenet	Itävalta
Queijo S. Jorge		juustot	Portugali
Azeite de Moura		öljyt ja eläinrasvat	Portugali
Azeites de Trás-os-Montes		öljyt ja eläinrasvat	Portugali
Azeite do Alentejo Interior		öljyt ja eläinrasvat	Portugali
Azeites da Beira Interior		öljyt ja eläinrasvat	Portugali
Azeites do Norte Alentejano		öljyt ja eläinrasvat	Portugali
Azeites do Ribatejo		öljyt ja eläinrasvat	Portugali
Pêra Rocha do Oeste		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Portugali
Ameixa d'Elvas		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Portugali
Ananás dos Açores / S. Miguel		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Portugali
Chouriça de carne de Vinhais		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Portugali
Linguiça de Vinhais		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Portugali

Maantieteellinen merkintä	Translitterointi (ainoastaan tiedotustarkoituksiin)	Tuoteluokka	Alkuperäpaikka (Hallintoalue, alue tai paikkakunta)
Chouriço de Portalegre		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Portugali
Presunto de Barrancos		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Portugali
Queijo Serra da Estrela		juustot	Portugali
Queijos da Beira Baixa		juustot	Portugali
Queijo de Castelo Branco		juustot	Portugali
Queijo Amarelo da Beira Baixa		juustot	Portugali
Queijo Picante da Beira Baixa		juustot	Portugali
Salpicão de Vinhais		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Portugali
Gouda Holland		juustot	Alankomaat
Edam Holland		juustot	Alankomaat
Kalix Löjrom		tuore ja jäädytetty kala sekä kalajalosteet	Ruotsi
Magiun de prune Topoloveni		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Romania

B osa

Kanadasta peräisin olevan tuotteen yksilöivät maantieteelliset merkinnät

Maantieteellinen merkintä	Translitterointi (ainoastaan tiedotustarkoituksiin)	Tuoteluokka	Alkuperäpaikka (Hallintoalue, alue tai paikkakunta)

LIITE 20-B

20.21 ARTIKLAN 11 JA 12 KOHDASSA TARKOITETUT ILMAISUT

A osa

Valencia Orange

Orange Valencia

Valencia

Black Forest Ham

Jambon Forêt Noire

Tiroler Baco0[29]

Bacon Tiroler[1]

Parmesan

St. George Cheese

Fromage St-George[s]

B osa

Ilmaisu "comté" elintarvikkeiden kanssa, jos sillä viitataan maakuntaan (esimerkiksi "Comté du Prince-Edouard"; "Prince Edward County"; "Comté de Prescott-Russell"; "Prescott-Russell County").

Ilmaisu "Beaufort" sellaisten juustotuotteiden kanssa, jotka on tuotettu lähellä maantieteellistä paikkaa nimeltään "Beaufort range" Vancouverin saarella, Brittiläisessä Kolumbiassa.

---

29 Erilaiset kirjoitusasut englanniksi tai ranskaksi sallitaan, mukaan lukien "Tyrol", "Tiroler", "Tyroler" ja "Tirolien".

LIITE 20-C

TUOTELUOKAT

1. **tuoreella ja jäädytetyllä lihalla sekä lihajalosteilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän 2 ryhmän ja nimikkeiden 16.01 tai 16.02 tuotteita;

2. **kuivasuolatulla lihalla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän 2 ryhmän ja nimikkeiden 16.01 tai 16.02 tuotteita;

3. **humalalla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeen 12.10 tuotteita;

4. **tuoreella ja jäädytetyllä kalalla sekä kalajalosteilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän 3 ryhmän ja nimikkeiden 16.03, 16.04 tai 16.05 tuotteita;

5. **voilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeen 04.05 tuotteita;

6. **juustoilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeen 04.06 tuotteita;

7. **tuoreilla kasviksilla ja kasvisjalosteilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän 7 ryhmän tuotteita sekä kasviksia sisältäviä harmonoidun järjestelmän 20 ryhmän tuotteita;

8. **tuoreilla hedelmillä ja pähkinöillä sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän 8 ryhmän tuotteita sekä hedelmiä ja pähkinöitä sisältäviä harmonoidun järjestelmän 20 ryhmän tuotteita;

9. **mausteilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän 9 ryhmän tuotteita;

10. **viljoilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän 10 ryhmän tuotteita;

11. **myllyteollisuustuotteilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän 11 ryhmän tuotteita;

12. **öljysiemenillä** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän 12 ryhmän tuotteita;

13. **kasviuutteista valmistetuilla juomilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeen 13.02 tuotteita;

14. **öljyillä ja eläinrasvoilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän 15 ryhmän tuotteita;

15. **sokerivalmisteilla ja leipomotuotteilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeiden 17.04, 18.06, 19.04 tai 19.05 tuotteita;

16. **makaronivalmisteilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeen 19.02 tuotteita;

17. **syötäväksi tarkoitetuilla oliiveilla ja oliivijalosteilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeiden 20.01 tai 20.05 tuotteita;

18. **sinappitahnalla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän alanimikkeen 2103.30 tuotteita;

19. **oluella** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeen 22.03 tuotteita;

20. **etikalla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeen 22.09 tuotteita;

21. **haihtuvilla öljyillä** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeen 33.01 tuotteita;

22. **luonnonkumeilla ja kumihartseilla - purukumilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeen 17.04 tuotteita.

LIITE 29-A

VÄLIMIESMENETTELYN TYÖJÄRJESTYS

Määritelmät ja yleiset määräykset

1. Tässä luvussa ja tässä työjärjestyksessä

neuvonantajalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä, jonka osapuoli on palkannut neuvomaan tai avustamaan itseään välimiesmenettelyssä;

välimiespaneelilla tarkoitetaan 29.7 artiklan mukaisesti perustettua paneelia;

välimiehellä tarkoitetaan 29.7 artiklan mukaisesti perustetun välimiespaneelin jäsentä;

avustajalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä, joka välimiehen toimeksiannon mukaisesti suorittaa tutkimuksia tai avustaa välimiestä;

päivällä tarkoitetaan kalenteripäivää, jollei toisin määrätä;

virallisella vapaapäivällä tarkoitetaan lauantaita ja sunnuntaita samoin kuin kaikkia muitakin päiviä, jotka osapuoli on vahvistanut vapaapäiviksi näiden sääntöjen soveltamiseksi;

osapuolen edustajalla tarkoitetaan osapuolen ministeriön, viraston tai muun julkisen elimen nimeämää työntekijää tai luonnollista henkilöä, joka edustaa osapuolta tähän sopimukseen liittyvässä riidassa;

vastaajana olevalla osapuolella tarkoitetaan osapuolta, jonka väitetään rikkovan 29.2 artiklassa tarkoitettuja määräyksiä; ja

pyynnön esittävällä/esittäneellä osapuolella tarkoitetaan osapuolta, joka pyytää välimiespaneelin perustamista 29.6 artiklan mukaisesti;

2. Vastaajana oleva osapuoli vastaa välimiesmenettelyn logistisesta hallinnosta, erityisesti istuntojen järjestämisestä, jollei toisin sovita. Osapuolet kattavat kuitenkin välimiesmenettelystä aiheutuvat hallinnolliset menot tasavertaisesti samoin kuin välimiehille ja heidän avustajilleen maksettavat palkkiot, kaikki matka- ja majoituskulut sekä yleiskulut.

Ilmoitukset

3. Jollei toisin sovita, osapuolet ja välimiespaneeli toimittavat kaikki pyynnöt, ilmoitukset, kirjalliset lausumat tai muut asiakirjat sähköpostitse sekä samana päivänä myös faksina, kirjattuna lähetyksenä, lähettipalvelua käyttäen, vastaanottotodistusta vastaan tai muulla televiestintävälineellä, jolla asiakirjan lähettämisestä jää tosite. Jollei toisin todisteta, sähköpostiviesti katsotaan vastaanotetuksi sen lähettämispäivänä.

4. Toimittaessaan viestejä kirjallisesti osapuoli toimittaa viestistään sähköisen jäljennöksen toiselle osapuolelle ja kullekin välimiehelle.

5. Pyynnöissä, ilmoituksissa, kirjallisissa lausumissa tai muissa välimiesmenettelyyn liittyvissä asiakirjoissa olevat vähäiset kirjoitusvirheet voidaan oikaista toimittamalla uusi asiakirja, johon muutokset on merkitty selvästi.

6. Jos asiakirjan toimittamiselle asetettu viimeinen määräpäivä osuu viralliselle juhla- tai vapaapäivälle Kanadassa tai Euroopan unionissa, asiakirja voidaan toimittaa seuraavana arkipäivänä. Mitään asiakirjoja, ilmoituksia tai pyyntöjä ei katsota vastaanotetuksi virallisena vapaapäivänä.

7. Sen mukaan, mitä riidanalaiset määräykset koskevat, kaikista CETA-sekakomitealle tämän luvun mukaisesti osoitetuista pyynnöistä ja ilmoituksista on toimitettava jäljennös myös muille asianomaisille institutionaalisille elimille.

Välimiesmenettelyn aloittaminen

8. Jolleivät osapuolet toisin sovi, ne kokoontuvat välimiespaneelin kanssa seitsemän työpäivän kuluessa sen asettamisesta määrittääkseen osapuolten tai välimiespaneelin aiheellisiksi katsomat asiat, kuten välimiehille maksettavat palkkiot ja kulukorvaukset, joiden on oltava WTO:n standardien mukaiset. Kunkin välimiehen avustajan palkkio on enintään 50 prosenttia kyseisen välimiehen palkkioista. Välimiehet ja osapuolten edustajat voivat osallistua tähän kokoukseen myös puhelin- tai videoyhteyden kautta.

9. a) Jolleivät osapuolet viiden työpäivän kuluessa välimiespaneelin perustamisesta toisin sovi, välimiespaneelin tehtävänä on
"tarkastella sopimuksen asianomaisten määräysten perusteella välimiespaneelin perustamista koskevassa pyynnössä tarkoitettua asiaa ja päättää, onko tarkasteltavana oleva toimenpide 29.2 artiklassa tarkoitettujen määräysten mukainen, sekä antaa tuomio 29.10, 29.17 ja 29.18 artiklan mukaisesti."

b) Osapuolet ilmoittavat sovituista tehtävistä välimiespaneelille kolmen työpäivän kuluessa siitä, kun niistä on sovittu.

c) Välimiespaneeli voi ratkaista kysymyksen omasta toimivallastaan.

Ensimmäiset lausumat

10. Pyynnön esittäneen osapuolen on toimitettava ensimmäinen kirjallinen lausumansa kymmenen päivän kuluessa välimiespaneelin asettamispäivästä. Vastaajana olevan osapuolen on toimitettava kirjallinen vastineensa 21 päivän kuluessa ensimmäisen kirjallisen lausuman toimittamispäivästä.

Välimiespaneelien työ

11. Välimiespaneelin puheenjohtaja toimii puheenjohtajana kaikissa paneelin kokouksissa. Välimiespaneeli voi valtuuttaa puheenjohtajan tekemään hallinnollisia ja menettelytapapäätöksiä.

12. Istuntoihin on osallistuttava henkilökohtaisesti. Jollei tässä luvussa toisin määrätä ja rajoittamatta 30 kohdan soveltamista, välimiespaneeli voi hoitaa muita tehtäviään erilaisin välinein kuten puhelimitse, faksitse tai tietokoneyhteyksin.

13. Ainoastaan välimiehet voivat osallistua välimiespaneelin päätösneuvotteluun, mutta välimiespaneeli voi sallia avustajiensa läsnäolon päätösneuvottelussa.

14. Tuomioiden laatiminen on yksinomaan välimiespaneelin vastuulla eikä sitä saa siirtää muille.

15. Välimiespaneelin 29.9 ja 29.10 artiklan mukaiset toteamukset, määritykset ja suositukset tulisi tehdä yksimielisesti, mutta jos yksimielisyyteen ei päästä, ne tulisi tehdä jäsenten äänten enemmistöllä.

16. Välimiehet eivät saa antaa erillisiä lausuntoja asioista, joista ei päästä yksimielisyyteen.

17. Jos ilmenee menettelytapakysymys, joka ei kuulu kahdennenkymmenennenyhdeksännen luvun (Riitojenratkaisu) soveltamisalaan, välimiespaneeli voi osapuolia kuultuaan hyväksyä asianmukaisen menettelyn, joka on yhteensopiva kyseisten määräysten kanssa ja jolla varmistetaan osapuolten yhdenvertainen kohtelu.

18. Jos välimiespaneeli katsoo, että on tarpeen muuttaa menettelyyn sovellettavaa määräaikaa tai tehdä muita menettelyyn liittyviä tai hallinnollisia mukautuksia, jotka voivat olla tarpeen menettelyn oikeudenmukaisuuden tai tehokkuuden vuoksi, sen on ilmoitettava osapuolille kirjallisesti muutoksen tai mukautuksen syistä sekä tarvittavasta määräajasta tai mukautuksesta. Välimiespaneeli voi hyväksyä tällaisen muutoksen tai mukautuksen osapuolia kuultuaan.

19. Osapuolet voivat yhteisellä sopimuksella muuttaa mitä tahansa tässä luvussa ja tässä liitteessä tarkoitettua määräaikaa. Välimiespaneeli voi osapuolen pyynnöstä muuttaa menettelyyn sovellettavia määräaikoja.

20. Välimiespaneeli keskeyttää työnsä

a) pyynnön esittäneen osapuolen pyynnöstä pyynnössä määritellyksi ajanjaksoksi mutta kuitenkin enintään 12 peräkkäiseksi kuukaudeksi ja jatkaa työtään pyynnön esittäneen osapuolen pyynnöstä; tai

b) esitettyään väliraporttinsa tai jos kyseessä on 29.14 artiklan mukainen, vastaavuutta koskevaan erimielisyyteen liittyvä menettely tai 29.15 artiklan mukainen menettely, ainoastaan molempien osapuolten pyynnöstä pyynnössä määritellyksi ajanjaksoksi ja jatkaa työtään jommankumman osapuolen pyynnöstä.

Jos välimiespaneelin työn jatkamisesta ei esitetä pyyntöä keskeyttämisestä tehdyssä pyynnössä määritellyn ajanjakson loppuun mennessä, menettely lopetetaan. Välimiespaneelin työn lopettaminen ei rajoita osapuolten oikeuksia toisessa samaa asiaa koskevassa kahdennenkymmenennenyhdeksännen luvun (Riitojenratkaisu) mukaisessa menettelyssä.

Välimiehen korvaaminen toisella

21. Jos välimies ei kykene osallistumaan välimiesmenettelyyn, jättää tehtävänsä tai on korvattava toisella henkilöllä, uusi välimies valitaan 29.7 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

22. Jos osapuoli katsoo, ettei välimies täytä liitteessä 29-B ("Käytännesäännöt") olevissa käytännesäännöissä asetettuja vaatimuksia ja että hänet olisi tästä syystä vaihdettava, kyseinen osapuoli ilmoittaa asiasta toiselle osapuolelle 15 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jona se sai tietoonsa seikat, joiden perusteella välimiehen voidaan katsoa toimineen käytännesääntöjen vastaisesti.

23. Jos osapuoli katsoo, että muu kuin puheenjohtajana toimiva välimies ei täytä käytännesäännöissä asetettuja vaatimuksia, osapuolet käyvät neuvotteluja ja voivat niin sopiessaan vaihtaa välimiehen valitsemalla uuden välimiehen 29.7 artiklan 3 kohdassa määrätyn menettelyn mukaisesti.

Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen tarpeesta vaihtaa välimies, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää siirtämään asian välimiespaneelin puheenjohtajalle, jonka päätös asiassa on lopullinen.

Jos puheenjohtaja pyynnön johdosta katsoo, että välimies ei täytä käytännesäännöissä asetettuja vaatimuksia, hänen on valittava uusi välimies arvalla 29.8 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta luettelosta, johon alkuperäinen välimies kuului. Jos osapuolet valitsivat alkuperäisen välimiehen 29.7 artiklan mukaisesti, uusi välimies valitaan arvalla pyynnön esittäneen osapuolen ja vastaajana olevan osapuolen 29.8 artiklan 1 kohdan mukaisesti ehdottamista henkilöistä. Uusi välimies on valittava viiden työpäivän kuluessa siitä, kun pyyntö on toimitettu välimiespaneelin puheenjohtajalle.

24. Jos osapuoli katsoo, että välimiespaneelin puheenjohtaja ei täytä käytännesäännöissä asetettuja vaatimuksia, osapuolet käyvät neuvotteluja ja voivat niin sopiessaan vaihtaa puheenjohtajan valitsemalla uuden puheenjohtajan 29.7 artiklan 3 kohdassa määrätyn menettelyn mukaisesti.

Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen tarpeesta vaihtaa puheenjohtaja, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää siirtämään asian kahdelle jäljellä olevalle välimiehelle. Kyseisten välimiesten tekemä päätös siitä, onko puheenjohtaja tarpeen vaihtaa, on lopullinen.

Jos välimiehet päättävät, että puheenjohtaja ei täytä käytännesäännöissä asetettuja vaatimuksia, heidän on valittava uusi puheenjohtaja arvalla 29.8 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa luettelossa jäljellä olevista henkilöistä. Uusi puheenjohtaja on valittava viiden työpäivän kuluessa tässä kohdassa tarkoitetun pyynnön esittämisestä.

Jos välimiehet eivät pääse päätökseen kymmenen päivän kuluessa siitä, kun asia siirrettiin heille, sovelletaan 29.7 artiklassa määrättyä menettelyä.

25. Välimiesmenettely on keskeytettävä 21–24 kohdan mukaisen menettelyn edellyttämäksi ajaksi.

Istunnot

26. Puheenjohtaja vahvistaa istunnon päivämäärän ja kellonajan kuullen osapuolia ja muita välimiehiä sekä ilmoittaa asiasta kirjallisesti osapuolille. Menettelyn logistisesta hallinnosta vastaava osapuoli asettaa kyseiset tiedot julkisesti saataville, jollei 39 kohdasta muuta johdu.

27. Jolleivät osapuolet toisin sovi, istunnot pidetään Brysselissä, kun pyynnön esittänyt osapuoli on Kanada, ja Ottawassa, kun pyynnön esittänyt osapuoli on Euroopan unioni.

28. Yleinen sääntö on, että istuntoja tulisi järjestää ainoastaan yksi. Välimiespaneeli voi omasta aloitteestaan tai osapuolen pyynnöstä järjestää yhden ylimääräisen istunnon, jos riita koskee poikkeuksellisen monimutkaisia kysymyksiä. Ylimääräisiä istuntoja ei järjestetä 29.14 ja 29.15 artiklan mukaisissa menettelyissä, paitsi jos noudattamisen ja vastaavuuden osalta vallitsee erimielisyyttä.

29. Kaikkien välimiesten on oltava läsnä istuntojen koko keston ajan.

30. Seuraavat henkilöt voivat osallistua istuntoon riippumatta siitä, onko menettely avoin yleisölle vai ei:

a) osapuolten edustajat;

b) osapuolten neuvonantajat;

c) hallintohenkilöstö, tulkit, kääntäjät ja istuntopöytäkirjojen laatijat; ja

d) välimiesten avustajat.

Ainoastaan osapuolten edustajat ja neuvonantajat voivat esittää lausumia välimiespaneelille.

31. Kummankin osapuolen on viimeistään viisi työpäivää ennen istuntoa toimitettava välimiespaneelille ja toiselle osapuolelle luettelo luonnollisista henkilöistä, jotka esittävät istunnossa suullisia väitteitä tai selvityksiä kyseisen osapuolen puolesta, ja muista edustajista tai neuvonantajista, jotka osallistuvat istuntoon.

32. Välimiespaneeli järjestää istunnon seuraavassa esitetyllä tavalla ja varmistaa, että sekä pyynnön esittäneelle että vastaajana olevalle osapuolelle annetaan yhtä paljon aikaa:

Väite

a) pyynnön esittäneen osapuolen väite

b) vastaajana olevan osapuolen väite

Vastaväite

a) pyynnön esittäneen osapuolen vastaus

b) vastaajana olevan osapuolen vastaväite

33. Välimiespaneeli voi esittää kysymyksiä kummalle tahansa osapuolista istunnon missä vaiheessa tahansa.

34. Kun välimiespaneeli on vastaanottanut osapuolten huomautukset, se toimittaa osapuolille sanatarkan selostuksen kustakin istunnosta.

35. Kumpikin osapuoli voi toimittaa välimiehille ja toiselle osapuolelle kymmenen työpäivän kuluessa istuntopäivästä täydentävän kirjallisen lausuman istunnon aikana esille tulleista asioista.

Kirjalliset kysymykset

36. Välimiespaneeli voi esittää milloin tahansa menettelyn aikana kirjallisia kysymyksiä jommallekummalle osapuolista tai niille molemmille. Kummankin osapuolen on saatava jäljennös kaikista välimiespaneelin esittämistä kysymyksistä.

37. Kumpikin osapuoli myös toimittaa toiselle osapuolelle jäljennöksen välimiespaneelin kysymyksiin antamistaan kirjallisista vastauksista. Kummallekin osapuolelle on annettava tilaisuus toimittaa kirjallisia huomautuksia toisen osapuolen vastaukseen viiden työpäivän kuluessa vastauksen saamisesta.

Avoimuus ja luottamuksellisuus

38. Jollei 39 kohdasta muuta johdu, kumpikin osapuoli asettaa lausumansa julkisesti saataville, ja jolleivät osapuolet toisin päätä, välimiespaneelin järjestämät istunnot ovat yleisölle avoimia.

39. Välimiespaneeli kokoontuu suljetuin ovin silloin, kun osapuolen lausuma ja väitteet sisältävät liikesalaisuuksia. Osapuolten on huolehdittava siitä, että välimiespaneelin istunnot säilyvät luottamuksellisina, kun ne järjestetään suljetuin ovin. Kummankin osapuolen ja niiden neuvonantajien on pidettävä luottamuksellisina toisen osapuolen välimiespaneelille toimittamia ja luottamuksellisiksi luokittelemia tietoja. Jos osapuolen välimiespaneelille toimittama lausuma sisältää luottamuksellisia tietoja, kyseinen osapuoli myös toimittaa lausumasta yleisölle julkistettavissa olevan ei-luottamuksellisen version 15 päivän kuluessa.

Yksipuoliset yhteydet

40. Välimiespaneeli ei saa tavata osapuolta tai ottaa yhteyttä osapuoleen, jos toinen osapuoli ei ole paikalla.

41. Välimiehet eivät saa keskustella menettelyn kohteena olevaan asiaan liittyvistä seikoista osapuolen tai osapuolten kanssa muiden välimiesten poissa ollessa.

Tiedot ja tekniset neuvot

42. Välimiespaneeli voi riidan osapuolen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan pyytää tietoja ja teknisiä neuvoja sopivaksi katsomaltaan henkilöltä tai taholta, jollei osapuolten sopimista ehdoista ja edellytyksistä muuta johdu. Kaikki tällä tavoin saadut tiedot on ilmoitettava kummallekin osapuolelle, ja niiden johdosta on voitava esittää huomautuksia.

Amicus curiae -lausumat

43. Osapuolen alueelle sijoittautuneet valtiosta riippumattomat henkilöt voivat toimittaa *amicus curiae* -lausumia välimiespaneelille seuraavien kohtien mukaisesti.

44. Jolleivät osapuolet toisin sovi viiden päivän kuluessa välimiespaneelin asettamisesta, välimiespaneeli voi ottaa vastaan oma-aloitteisesti toimitettuja kirjallisia lausumia edellyttäen, että ne on laadittu kymmenen päivän kuluessa välimiespaneelin asettamisesta, että ne ovat enintään 15 konekirjoitussivun mittaisia liitteineen ja että niillä on välitöntä merkitystä välimiespaneelin tarkasteltavana olevan asian kannalta.

45. Lausumaan on sisällyttävä sen esittävän luonnollisen tai oikeushenkilön kuvaus sekä kuvaus tämän toiminnan luonteesta ja rahoituslähteestä, ja siinä on mainittava, mikä on kyseisen henkilön intressi välimiesmenettelyssä. Lausuma on laadittava osapuolten valitsemilla kielillä 48 ja 49 kohdan mukaisesti.

46. Välimiespaneeli luettelee tuomiossaan kaikki vastaanottamansa lausumat, jotka ovat näiden sääntöjen mukaisia. Välimiespaneeli ei ole velvollinen käsittelemään tuomiossaan kyseisissä lausumissa esitettyjä väitteitä. Välimiespaneelin on ilmoitettava osapuolille kaikista tällaista lausumista, jotta ne voivat esittää huomautuksiaan.

Kiireelliset tapaukset

47. Sopimuksen 29.11 artiklassa tarkoitetuissa kiireellisissä tapauksissa välimiespaneeli, osapuolia kuultuaan, mukauttaa asianmukaisesti tässä työjärjestyksessä mainitut määräajat ja ilmoittaa osapuolille tällaisista mukautuksista.

Menettelyn, käännösten ja tulkkauksen työkieli

48. Osapuolet pyrkivät sopimaan yhteisestä työkielestä välimiespaneelimenettelyä varten 29.7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen neuvottelujen aikana ja viimeistään 8 kohdassa tarkoitetussa kokouksessa.

49. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen yhteisestä työkielestä, kummankin osapuolen on järjestettävä ja kustannettava kirjallisten lausumiensa kääntäminen toisen osapuolen valitsemalle kielelle. Vastaajana oleva osapuoli järjestää suullisten lausumien tulkkauksen osapuolten valitsemille kielille.

50. Välitystuomiot laaditaan osapuolten valitsemalla kielellä tai valitsemilla kielillä.

51. Välitystuomioiden kääntämisestä osapuolten valitsemalle kielelle tai valitsemille kielille mahdollisesti aiheutuvat kustannukset jaetaan tasan osapuolten kesken.

52. Osapuolet voivat esittää huomautuksia tämän työjärjestyksen mukaisesti laadittujen asiakirjojen käännösten tarkkuudesta.

Määräaikojen laskeminen

53. Kaikki tässä luvussa ja tässä liitteessä vahvistetut määräajat, myös välimiespaneelille välitystuomion tiedoksiantoa varten asetetut määräajat, lasketaan kalenteripäivinä alkaen sitä toimea tai tosiseikkaa seuraavasta päivästä, johon ne viittaavat, jollei toisin täsmennetä.

54. Jos osapuoli 6 kohdan nojalla saa asiakirjan eri päivänä kuin toinen osapuoli, määräaika, jonka laskeminen perustuu kyseisen asiakirjan vastaanottamiseen, lasketaan sen päivämäärän perusteella, jona asiakirja saatiin viimeisenä.

Muut menettelyt

55. Tässä työjärjestyksessä mainitut määräajat on mukautettava välitystuomion antamisen erityisiin määräaikoihin 29.14 ja 29.15 artiklan mukaisissa menettelyissä.

56. Jos alkuperäinen välimiespaneeli tai jotkut sen jäsenistä eivät pysty kokoontumaan uudelleen 29.14 ja 29.15 artiklan mukaisia menettelyjä varten, sovelletaan 29.7 artiklan mukaista menettelyä. Tällöin tuomion tiedoksiannon määräaikaa pidennetään 20 päivällä.

LIITE 29-B

VÄLIMIESTEN JA SOVITTELIJOIDEN KÄYTÄNNESÄÄNNÖT

Määritelmät

1. Tässä luvussa ja näissä käytännesäännöissä

välimiehellä tarkoitetaan 29.7 artiklan mukaisesti perustetun välimiespaneelin jäsentä;

avustajalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä, joka välimiehen toimeksiannon mukaisesti suorittaa tutkimuksia tai avustaa välimiestä;

ehdokkaalla tarkoitetaan henkilöä, jonka nimi on 29.8 artiklassa tarkoitetussa välimiesten luettelossa ja jonka valitsemista välimieheksi harkitaan 29.7 artiklan mukaisesti;

sovittelijalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä, joka panee toimeen sovittelun 29.5 artiklan mukaisesti;

menettelyllä tarkoitetaan välimiesmenettelyä, jollei toisin täsmennetä;

henkilöstöllä tarkoitetaan, välimiehen osalta, muita välimiehen ohjauksessa ja valvonnassa olevia luonnollisia henkilöitä kuin avustajia.

Ehdokkaiden ja välimiesten velvollisuudet

2. Jokaisen ehdokkaan ja välimiehen on vältettävä käyttäytymästä epäasianmukaisesti ja antamasta vaikutelmaa epäasianmukaisesta käyttäytymisestä, oltava riippumaton ja puolueeton, vältettävä välittömiä ja välillisiä eturistiriitoja sekä varmistettava käyttäytymisellään riitojenratkaisumenettelyn luotettavuuden ja puolueettomuuden säilyminen. Entisten välimiesten on noudatettava 16–19 kohdassa vahvistettuja velvoitteita.

Ilmoittamisvelvollisuudet

3. Ennen kuin ehdokkaan valinta välimieheksi voidaan vahvistaa tämän luvun mukaisesti, ehdokkaan on ilmoitettava kaikki intressit, suhteet tai seikat, jotka todennäköisesti vaikuttavat hänen riippumattomuuteensa tai puolueettomuuteensa taikka joiden voidaan kohtuudella olettaa luovan vaikutelman epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai menettelyn puolueellisuudesta. Tämän vuoksi ehdokkaan on kaikin kohtuullisesti toteutettavissa olevin toimin pyrittävä selvittämään kyseiset intressit, suhteet ja seikat.

4. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä ehdokkaiden on ilmoitettava seuraavat intressit, suhteet ja seikat:

    1) ehdokkaan kaikki taloudelliset intressit:

        a) menettelyn tai sen tuloksen osalta, ja

        b) hallinnollisen menettelyn, kotimaisen tuomioistuinmenettelyn tai muun paneeli- tai komiteamenettelyn osalta, jossa käsitellään asioita, joista voidaan päättää siinä menettelyssä, johon ehdokasta harkitaan;

2) kaikki ehdokkaan työnantajan, yhteistyö- tai liikekumppanin tai perheenjäsenen taloudelliset intressit:

a) menettelyn tai sen tuloksen osalta, ja

b) hallinnollisen menettelyn, kotimaisen tuomioistuinmenettelyn tai muun paneeli- tai komiteamenettelyn osalta, jossa käsitellään asioita, joista voidaan päättää siinä menettelyssä, johon ehdokasta harkitaan;

3) kaikki aikaisemmat ja nykyiset taloudelliset suhteet, liikesuhteet, ammattisuhteet, perhesuhteet tai sosiaaliset suhteet menettelyssä mukana olevien asianomaisten osapuolten tai heidän neuvonantajiensa kanssa, taikka edellä mainitun kaltaiset suhteet, jotka liittyvät ehdokkaan työnantajaan, yhteistyö- tai liikekumppaniin tai perheenjäseneen; ja

4) julkinen vaikuttaminen tai oikeudellinen tai muu edustus, joka koskee menettelyssä riidan aiheena olevaa asiaa taikka samoja kysymyksiä.

5. Ehdokkaan tai välimiehen on ilmoitettava CETA-sekakomitealle osapuolten tarkasteltaviksi seikat, jotka koskevat näiden käytännesääntöjen todellisia tai mahdollisia rikkomuksia.

6. Välimiehen on nimeämisensä jälkeen jatkettava kaikkia kohtuullisia ponnistuksia 3 kohdassa tarkoitettujen intressien, suhteiden ja seikkojen selvittämiseksi ja niistä ilmoittamiseksi. Ilmoittamisvelvollisuus on jatkuva velvollisuus, joka edellyttää välimieheltä kaikkien menettelyn missä tahansa vaiheessa mahdollisesti esille tulevien intressien, suhteiden ja seikkojen ilmoittamista. Välimiehen on pikaisesti ilmoitettava tällaiset intressit, suhteet ja seikat CETA-komitealle kirjallisesti, jotta osapuolet voivat tarkastella niitä.

Välimiesten tehtävät

7. Valitun välimiehen on suoritettava välimiehen tehtävät täsmällisesti ja nopeasti koko menettelyn ajan oikeudenmukaisuutta ja huolellisuutta noudattaen.

8. Välimiehen on otettava huomioon ainoastaan sellaiset seikat, jotka tulevat esille menettelyssä ja jotka ovat välttämättömiä tuomiota varten, eikä hän saa siirtää tehtäväänsä kenellekään muulle.

9. Välimiehen on varmistettava kaikin soveltuvin keinoin, että hänen avustajansa ja henkilöstönsä ovat tietoisia 2–6 ja 17–19 kohdan säännöistä ja noudattavat niitä.

10. Välimiehellä ei saa olla menettelyä koskevia yksipuolisia yhteyksiä.

Välimiesten riippumattomuus ja puolueettomuus

11. Välimiehen on vältettävä antamasta vaikutelmaa puolueellisuudesta; hänen toimintaansa eivät saa vaikuttaa oman edun tavoittelu, ulkopuolinen painostus, poliittiset näkökohdat, julkiset vaatimukset ja lojaalius osapuolelle tai arvostelun pelko.

12. Välimies ei saa suoraan eikä välillisesti sitoutua mihinkään velvoitteeseen eikä hyväksyä mitään etua, joka voisi jollakin tavalla estää tai näyttää estävän hänen tehtäviensä asianmukaisen suorittamisen.

13. Välimies ei saa käyttää asemaansa välimiespaneelissa omien henkilökohtaisten etujensa ajamiseen, ja hänen on vältettävä toimia, jotka voivat antaa vaikutelman siitä, että muilla on erityisasema vaikuttaa häneen.

14. Välimies ei saa antaa talous-, liike-, ammatti- tai perhesuhteiden tai sosiaalisten suhteiden taikka niihin liittyvien velvollisuuksien vaikuttaa käytökseensä tai arvostelukykyynsä.

15. Välimiehen on vältettävä sellaisia suhteita tai taloudellisia intressejä, jotka todennäköisesti vaikuttavat hänen puolueettomuuteensa tai joiden voidaan kohtuudella olettaa luovan vaikutelman epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai puolueellisuudesta.

Entisten välimiesten velvollisuudet

16. Kaikkien entisten välimiesten on vältettävä toimia, jotka voivat luoda vaikutelman, että he olivat tehtäviään suorittaessaan puolueellisia tai hyötyivät välimiespaneelin päätöksestä tai tuomiosta.

Luottamuksellisuus

17. Välimies tai entinen välimies ei saa milloinkaan ilmaista tai käyttää menettelyä koskevia tai menettelyn aikana saatuja ei-julkisia tietoja muihin tarkoituksiin kuin menettelyä varten, eikä hän saa missään tapauksessa ilmaista tai käyttää edellä mainitun kaltaisia tietoja henkilökohtaisen hyödyn saamiseksi tai hyödyn saamiseksi muille taikka muiden etujen vahingoittamiseksi.

18. Välimies ei saa ilmaista välitystuomion sisältöä tai osia siitä ennen tuomion julkaisemista tämän luvun mukaisesti.

19. Välimies tai entinen välimies ei saa milloinkaan ilmaista välimiespaneelin päätösneuvottelujen sisältöä eikä kenenkään jäsenen mielipidettä.

Kulut

20. Kunkin välimiehen on pidettävä kirjaa ja annettava lopullinen tilitys menettelyyn käytetystä ajasta ja kuluistaan sekä avustajansa ajasta ja kuluista.

Sovittelijat

21. Näitä käytännesääntöjä sovelletaan soveltuvin osin myös sovittelijoihin.

LIITE 29-C

SOVITTELUN TYÖJÄRJESTYS

1 artikla

Tavoite

Viitaten 29.5 artiklaan tämän liitteen tavoitteena on helpottaa sovintoratkaisun löytymistä soveltamalla kattavaa ja nopeaa menettelyä sovittelijan avustuksella.

A JAKSO

Sovittelumenettely

2 artikla

Menettelyn aloittaminen

1. Osapuoli voi milloin tahansa pyytää, että osapuolet aloittavat sovittelumenettelyn. Pyyntö on esitettävä toiselle osapuolelle kirjallisena. Pyynnön on oltava niin yksityiskohtainen, että siitä käy selvästi ilmi pyynnön esittävän osapuolen havaitsemat ongelmat, ja siinä on

   a) yksilöitävä kyseessä oleva toimenpide;

b) annettava selvitys väitetyistä kielteisistä vaikutuksista, joita pyynnön esittävä osapuoli uskoo toimenpiteellä olleen tai olevan osapuolten väliseen kauppaan tai sijoituksiin; ja

c) selostettava, miten nämä vaikutukset pyynnön esittävän osapuolen näkemyksen mukaan liittyvät kyseessä olevaan toimenpiteeseen.

2. Sovittelumenettely voidaan aloittaa vain sopimuspuolten yhteisellä sopimuksella. Kun osapuoli pyytää sovittelua 1 kohdan mukaisesti, toinen osapuoli harkitsee pyyntöä vilpittömästi ja esittää kirjallisen vastauksen kymmenen päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.

3 artikla

Sovittelijan valinta

1. Sovittelumenettelyn aluksi osapuolet sopivat sovittelijasta mahdollisuuksien mukaan 15 päivän kuluessa vastauksen saamisesta sovittelupyyntöön.

2. Sovittelija ei saa olla kummankaan osapuolen kansalainen, elleivät osapuolet toisin sovi.

3. Sovittelija auttaa puolueettomasti ja avoimesti osapuolia selventämään kyseessä olevaa toimenpidettä ja sen mahdollisia kauppavaikutuksia sekä pääsemään sovintoratkaisuun asiassa. Viitaten liitteessä 29-B olevaan 21 kohtaan välimiesten ja sovittelijoiden käytännesääntöjä sovelletaan sovittelijoihin. Liitteessä 29-A esitettyjen välimiehiä koskevien käytännesääntöjen 3–7 ja 48–54 kohtaa sovelletaan myös soveltuvien osin.

4 artikla

Sovittelun työjärjestys

1. Sovittelumenettelyä pyytänyt osapuoli esittää kymmenen päivän kuluessa sovittelijan nimittämisestä sovittelijalle ja toiselle osapuolelle kirjallisesti yksityiskohtaisen kuvauksen ongelmasta ja erityisesti kyseessä olevan toimenpiteen toiminnasta ja vaikutuksista kauppaan. Toinen osapuoli voi esittää kyseistä ongelman kuvausta koskevat kirjalliset huomautuksensa 20 päivän kuluessa kuvauksen toimittamisesta. Osapuolet voivat sisällyttää kuvaukseensa tai huomautuksiinsa kaikki tarpeellisiksi katsomansa tiedot.

2. Sovittelija voi päättää asianmukaisimmasta tavasta selventää kyseessä olevaa toimenpidettä ja sen mahdollisia kauppaan liittyviä vaikutuksia. Sovittelija voi esimerkiksi järjestää osapuolten välisiä kokouksia, kuulla osapuolia yhdessä tai erikseen, pyytää alan asiantuntijoilta[30] ja sidosryhmiltä apua tai kuulla niitä ja antaa osapuolille niiden mahdollisesti pyytämää lisätukea. Sovittelijan on kuitenkin kuultava osapuolia ennen avun pyytämistä alan asiantuntijoilta ja sidosryhmiltä ja ennen niiden kuulemista.

3. Sovittelija voi tarjota neuvoja ja ehdottaa osapuolille ratkaisua, jonka ne voivat hyväksyä tai hylätä, tai osapuolet voivat sopia erilaisesta ratkaisusta. Sovittelija ei saa kuitenkaan antaa neuvoja tai esittää näkemyksiä siitä, onko kyseessä oleva toimenpide tämän sopimuksen mukainen.

[30] Osapuoli ei voi vastustaa asiantuntijan kuulemista tämän luvun tai WTO-sopimuksen mukaisessa riitojenratkaisumenettelyssä yksinomaan sillä perusteella, että asiantuntijaa on kuultu tämän kohdan mukaisesti.

4. Menettely toteutetaan sen osapuolen alueella, jolle pyyntö osoitettiin, tai osapuolten yhteisestä sopimuksesta missä tahansa muualla tai millä tahansa muulla tavalla.

5. Osapuolet pyrkivät pääsemään sovintoratkaisuun 60 päivän kuluessa sovittelijan nimittämisestä. Ennen lopullista ratkaisua osapuolet voivat harkita väliaikaisten ratkaisujen mahdollisuutta, erityisesti jos toimenpiteet liittyvät pilaantuviin tavaroihin.

6. Ratkaisu voidaan hyväksyä CETA-sekakomitean päätöksellä. Sovintoratkaisut asetetaan julkisesti saataville. Yleisesti saataville asetettu versio ei saa kuitenkaan sisältää tietoja, jotka osapuoli on katsonut luottamuksellisiksi.

7. Osapuolten pyynnöstä sovittelija antaa osapuolille kirjallisesti raporttiluonnoksen, jossa on lyhyt tiivistelmä menettelyn kohteena olevasta toimenpiteestä, noudatetusta menettelystä ja menettelyn seurauksena mahdollisesti saavutetusta sovintoratkaisusta, myös mahdollisista tilapäisistä ratkaisuista. Sovittelijan on annettava osapuolille 15 päivää aikaa esittää huomautuksensa raporttiluonnoksesta. Osapuolten määräajassa antamia huomautuksia tarkasteltuaan sovittelija antaa lopullisen kirjallisen raportin osapuolille 15 päivän kuluessa. Tällaiseen tosiseikkoihin pohjautuvaan raporttiin ei saa sisältyä minkäänlaista sopimuksen tulkintaa.

8. Menettely päättyy

   a) osapuolten sovintoratkaisuun ratkaisun hyväksymispäivänä;

   b) sovittelijan osapuolia kuultuaan tekemällä kirjallisella ilmoituksella siitä, että sovittelua ei enää kannata jatkaa;

c) osapuolen kirjallisella ilmoituksella, jonka tämä tekee tarkasteltuaan sovittelumenettelyssä esitettyjä sovintoratkaisuja ja sovittelijan mahdollisesti antamia neuvoja ja ehdotuksia. Tällaista ilmoitusta ei voi antaa ennen kuin 4.5 artiklassa vahvistettu määräaika on päättynyt; tai

d) missä tahansa menettelyn vaiheessa osapuolten yhteisestä sopimuksesta.

B JAKSO

Täytäntöönpano

5 artikla

Sovintoratkaisun täytäntöönpano

1. Jos osapuolet ovat sopineet ratkaisusta, molempien osapuolten on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sovintoratkaisun täytäntöön panemiseksi sovitussa aikataulussa.

2. Täytäntöön panevan osapuolen on ilmoitettava toiselle osapuolelle kirjallisesti kaikista sovintoratkaisun täytäntöön panemiseksi toteutetuista toimenpiteistä.

C JAKSO

Yleiset määräykset

6 artikla

Luottamuksellisuus ja suhde riitojen ratkaisuun

1. Rajoittamatta 4.6 artiklan soveltamista kaikki menettelyn vaiheet, mukaan luettuina kaikki neuvot ja ehdotetut ratkaisut, ovat luottamuksellisia, jolleivät osapuolet toisin sovi. Osapuoli voi kuitenkin julkistaa sen, että sovittelu on käynnissä. Salassapitovelvollisuus ei koske tosiseikkoja, jotka ovat jo julkisia.

2. Sovittelumenettelyllä ei rajoiteta tässä sopimuksessa tai missä tahansa muussa sopimuksessa vahvistettujen riitojenratkaisua koskevien määräysten mukaisia osapuolten oikeuksia ja velvollisuuksia.

3. Neuvotteluja ei tarvitse käydä ennen sovittelumenettelyn aloittamista. Yleensä osapuoli kuitenkin käyttää hyväkseen tämän sopimuksen muita asianomaisia yhteistyötä tai neuvotteluja koskevia määräyksiä ennen sovittelumenettelyn aloittamista.

4. Osapuoli ei voi muiden tämän sopimuksen tai minkään muun sopimuksen mukaisten riitojenratkaisumenettelyjen yhteydessä käyttää tai esittää todisteena eikä välimiespaneeli saa ottaa huomioon

   a) toisen osapuolen sovittelumenettelyn aikana esittämiä kantoja tai 4.2 artiklan nojalla kerättyjä tietoja;

   b) sitä seikkaa, että toinen osapuoli on ilmoittanut olevansa valmis hyväksymään sovittelun kohteena olevaa toimenpidettä koskevan ratkaisun; tai

   c) sovittelijan antamia neuvoja tai tekemiä ehdotuksia.

5. Sovittelija ei saa toimia tämän sopimuksen tai WTO-sopimuksen alaisessa riitojenratkaisumenettelyssä paneelin jäsenenä samassa asiassa, jossa hän on ollut sovittelijana.

7 artikla

Määräajat

Osapuolet voivat yhteisellä sopimuksella muuttaa mitä tahansa tässä liitteessä tarkoitettua määräaikaa.

8 artikla

Kulut

1. Kumpikin osapuoli maksaa sovittelumenettelyyn osallistumisesta aiheutuvat kulunsa.

2. Osapuolet jakavat yhdessä ja tasapuolisesti järjestelyistä aiheutuvat kulut, sovittelijan palkkio ja kulukorvaukset mukaan luettuina. Sovittelijan palkkio on liitteessä 29-A olevassa 8 kohdassa vahvistetun, välimiespaneelin puheenjohtajalle maksettavan palkkion mukainen.

9 artikla

Uudelleentarkastelu

Viiden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta osapuolet neuvottelevat tarpeesta muuttaa tätä sovittelujärjestelmää siitä saatujen kokemusten perusteella ja ottaen huomioon mahdollisen vastaavan järjestelmän kehittämisen WTO:ssa.

LIITE 30-A

LUETTELO KANADAN JA EUROOPAN UNIONIN JÄSENVALTIOIDEN KAHDENVÄLISISTÄ SIJOITUSSOPIMUKSISTA

Kroatian tasavallan hallituksen ja Kanadan hallituksen välinen sopimus sijoitusten edistämisestä ja suojelusta, tehty Ottawassa 3 päivänä helmikuuta 1997.

Tšekin tasavallan ja Kanadan välinen sopimus sijoitusten edistämisestä ja suojelusta, tehty Prahassa 6 päivänä toukokuuta 2009.

Unkarin tasavallan hallituksen ja Kanadan hallituksen välinen sopimus sijoitusten edistämisestä ja vastavuoroisesta suojelusta, tehty Ottawassa 3 päivänä lokakuuta 1991.

Latvian tasavallan hallituksen ja Kanadan hallituksen välinen sopimus sijoitusten edistämisestä ja suojelusta, tehty Riiassa 5 päivänä toukokuuta 2009.

Kanadan hallituksen ja Maltan tasavallan hallituksen välinen noottienvaihto, joka muodostaa ulkomaisia sijoituksia koskevaan investointitakuuseen liittyvän sopimuksen, tehty Vallettassa 24 päivänä toukokuuta 1982.

Puolan tasavallan hallituksen ja Kanadan hallituksen välinen sopimus sijoitusten edistämisestä ja vastavuoroisesta suojelusta, tehty Varsovassa 6 päivänä huhtikuuta 1990.

Romanian hallituksen ja Kanadan hallituksen välinen sopimus sijoitusten edistämisestä ja vastavuoroisesta suojelusta, tehty Bukarestissa 8 päivänä toukokuuta 2009.

Slovakian tasavallan ja Kanadan välinen sopimus sijoitusten edistämisestä ja suojelusta, tehty Bratislavassa 20 päivänä heinäkuuta 2010.

LIITE 30-B

MUUTOKSET
VUONNA 1989 TEHTYYN ALKOHOLIJUOMIA KOSKEVAAN SOPIMUKSEEN JA VUONNA 2003 TEHTYYN VIINEJÄ JA VÄKEVIÄ ALKOHOLIJUOMIA KOSKEVAAN SOPIMUKSEEN

A JAKSO

Lisätään vuonna 1989 tehdyn alkoholijuomia koskevan sopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna vuonna 2003 tehdyn viinejä ja väkeviä alkoholijuomia koskevan sopimuksen liitteellä VIII, 1 artiklaan seuraava määritelmä:

"'toimivaltaisilla viranomaisilla' tarkoitetaan sopimuspuolen hallitusta, komissiota tai neuvostoa taikka muuta hallinnollista elintä, jolla on lain mukainen oikeus valvoa viinien ja tislattujen alkoholijuomien myyntiä."

B JAKSO

Korvataan vuonna 1989 tehdyn alkoholijuomia koskevan sopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna vuonna 2003 tehdyn viinejä ja väkeviä alkoholijuomia koskevan sopimuksen liitteellä VIII, 2 artiklan 2 kohdan b alakohta seuraavasti:

"b) vaatia, että Ontarion ja Brittiläisen Kolumbian yksityisissä viinikaupoissa, jotka sijaitsevat tuotantopaikan ulkopuolella, myydään ainoastaan Kanadan viinitehtaissa valmistettua viiniä. Näiden tuotantopaikan ulkopuolella sijaitsevien yksityisten viinikauppojen, joissa kyseisissä provinsseissa saa myydä ainoastaan Kanadan viinitehtaissa valmistettua viiniä, lukumäärä saa olla enintään 292 Ontariossa ja 60 Brittiläisessä Kolumbiassa."

C JAKSO

Korvataan vuonna 1989 tehdyn alkoholijuomia koskevan sopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna vuonna 2003 tehdyn viinejä ja väkeviä alkoholijuomia koskevan sopimuksen liitteellä VIII, 4 artikla seuraavasti:

"4 artikla

Kaupallinen kohtelu

1. Toimivaltaiset viranomaiset noudattavat toisen sopimuspuolen tuotteiden hankintaan, jakeluun ja vähittäismyyntiin liittyviä toimia toteuttaessaan GATT-sopimuksen valtion yrityksiä koskevan XVII artiklan määräyksiä erityisesti siten, että ne tekevät kaikki päätökset pelkästään kaupallisista näkökohdista ja antavat toisen sopimuspuolen yrityksille perinteisten kaupallisten käytäntöjen mukaisesti asianmukaisen mahdollisuuden kilpailla tällaisiin hankintoihin osallistumisesta.

2. Kumpikin sopimuspuoli toteuttaa kaikki mahdolliset toimenpiteet varmistaakseen, että yritys, jolle on myönnetty monopoli viinien ja väkevien alkoholijuomien kauppaan ja myyntiin sopimuspuolen alueella, ei käytä monopoliasemaansa ryhtyäkseen harjoittamaan, joko suoraan tai välillisesti, mukaan lukien tällaisten yritysten toimet emo- tai tytäryritystensä tai muiden samassa omistuksessa olevien yritysten kanssa, viinin ja väkevien alkoholijuomien myyntiä markkinoilla, jotka sijaitsevat sen alueen ulkopuolella, jolla yrityksellä on monopoliasema, niin että myynnin harjoittamisella on kilpailua tuntuvasti kyseisillä markkinoilla rajoittava kilpailunvastainen vaikutus."

D JAKSO

Korvataan vuonna 1989 tehdyn alkoholijuomia koskevan sopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna vuonna 2003 tehdyn viinejä ja väkeviä alkoholijuomia koskevan sopimuksen liitteellä VIII, 4 a artikla seuraavasti:

"4 a – Hinnoittelu

1. Sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset varmistavat, että korotukset, palvelukustannukset tai muut hinnoittelutoimenpiteet eivät ole syrjiviä, että niitä sovelletaan kaikkeen vähittäismyyntiin ja että ne ovat 2 artiklan mukaisia.

2. Palvelukustannusten eroa voidaan soveltaa toisen sopimuspuolen tuotteeseen ainoastaan, jos se ei ole suurempi kuin toisen sopimuspuolen tuotteen kaupan pitämiseen tavanomaisesti liittyvät lisäkustannukset, ottaen huomioon muun muassa jakelumenetelmistä ja -tiheydestä johtuvat lisäkustannukset.

3. Kumpikin sopimuspuoli varmistaa, ettei palvelukustannuksia sovelleta toisen sopimuspuolen tuotteeseen tuotteen arvon perusteella.

4. Palvelukustannusten ero on perusteltava niiden normaalien kirjanpitokäytäntöjen mukaisesti, joita riippumattomat tarkastajat soveltavat tehdessään toisen sopimuspuolen pyynnöstä tarkastuksen vuoden kuluessa viinejä ja väkeviä alkoholijuomia koskevan vuonna 2003 tehdyn sopimuksen voimaantulosta ja tämän jälkeen kyseisen sopimuspuolen pyynnöstä vähintään neljän vuoden välein. Tarkastustuloksista on ilmoitettava sopimuspuolille vuoden kuluessa tarkastuspyynnöstä.

5. Toimivaltaisten viranomaisten on saatettava palvelukustannusten eron vuoksi perittävät lisähinnat tarpeen mukaan ajan tasalle, jotta 4 a artiklan 2 kohdassa annettu sitoumus voidaan ottaa huomioon.

6. Toimivaltaisten viranomaisten on julkaistava palvelukustannusten eron vuoksi perittävät lisähinnat esimerkiksi virallisella verkkosivustollaan.

7. Toimivaltaisten viranomaisten on perustettava yhteyspiste vastaamaan toisesta sopimuspuolesta lähtöisin oleviin kysymyksiin ja huolenaiheisiin, jotka koskevat palvelukustannusten eron vuoksi perittäviä lisähintoja. Sopimuspuoli vastaa toisesta sopimuspuolesta lähtöisin olevaan pyyntöön kirjallisesti 60 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta."

E JAKSO

Muutetaan vuonna 1989 tehtyä alkoholijuomia koskevaa sopimusta, sellaisena kuin se on muutettuna vuonna 2003 tehdyn viinejä ja väkeviä alkoholijuomia koskevan sopimuksen liitteellä VIII, lisäämällä 4 b artikla seuraavasti:

"4 b artikla

Sekoittamisvaatimukset

Kumpikaan sopimuspuoli ei saa hyväksyä tai pitää voimassa toimenpiteitä, joissa edellytetään, että toisen sopimuspuolen alueelta pullotusta varten tuodut tislatut alkoholijuomat olisi sekoitettava tuojana olevan sopimuspuolen tislattujen alkoholijuomien kanssa."

F JAKSO

Muutetaan viinejä ja väkeviä alkoholijuomia koskeva vuonna 2003 tehty sopimus seuraavasti:

a) Korvataan 27 artiklan (Sekakomitea) 3 kohdan ensimmäinen luetelmakohta ilmaisulla "muutosten tekemisestä tämän sopimuksen liitteisiin sekakomitean päätöksellä".

b) Poistetaan VIII osasto (Riitojen ratkaiseminen).

c) Korvataan 8 artiklan (Vastaväitemenettely) 1 kohdan kaksi viimeistä virkettä seuraavasti: "Sopimuspuoli voi pyytää neuvotteluja Kanadan ja Euroopan unionin välisen laaja-alaisen talous- ja kauppasopimuksen, jäljempänä 'CETA-sopimus', 29.4 artiklassa (Neuvottelut) määrätyllä tavalla. Jos neuvotteluissa ei päästä ratkaisuun, sopimuspuoli voi ilmoittaa toiselle sopimuspuolelle kirjallisesti päätöksestään saattaa asia CETA-sopimuksen 29.6–20.10 artiklan mukaiseen välimiesmenettelyyn."

d) Korvataan 9 artiklan (Liitteen I muuttaminen) 2 kohdan johdantolause (chapeau) seuraavasti: "Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa määrätään, jos sopimuspuoli on aloittanut 8 artiklassa (Vastaväitemenettely) määrätyn vastaväitemenettelyn, sopimuspuolet toimivat neuvottelujen tulosten mukaisesti, jollei asiaa saateta CETA-sopimuksen 29.6–29.10 artiklan mukaiseen välimiesmenettelyyn, jolloin:"

e) Lisätään 9 artiklaan (Liitteen I muuttaminen) kolmas kohta seuraavasti: "3. Kun CETA-sopimuksen 29.6–29.10 artiklaa sovelletaan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn aikana, artikloja sovelletaan soveltuvin osin."

LIITE 30-C

VIINEJÄ JA VÄKEVIÄ ALKOHOLIJUOMIA KOSKEVA YHTEINEN JULISTUS

Osapuolet tunnustavat viinien ja väkevien alkoholijuomien osalta tästä sopimuksesta neuvoteltaessa tehdyn työn ja tapahtuneen edistymisen. Näin päästiin yhteisesti sovittuihin ratkaisuihin useissa hyvin tärkeissä kysymyksissä.

Osapuolet sopivat keskustelevansa asianmukaisten mekanismien välityksellä viivästyksettä ja löytääkseen yhteisesti sovitut ratkaisut viineihin ja väkeviin alkoholijuomiin mahdollisesti liittyviin muihin huolenaiheisiin ja erityisesti Euroopan unionin toiveeseen siitä, että poistettaisiin niiden provinsiaalisten korotusten ero, joita sovelletaan kotimaisiin viineihin ja Kanadassa pullotettuihin viineihin yksityisissä viinikaupoissa.

Osapuolet sopivat tarkastelevansa uudelleen tämän sopimuksen voimaantulon jälkeisen viidennen vuoden lopussa edistymistä edellisessä kohdassa tarkoitetun eron poistamisessa sen perusteella, miten koko toimiala on kehittynyt, mukaan lukien sen vaikutukset, että kolmansille maille on mahdollisesti myönnetty suotuisampi kohtelu muissa kauppaneuvotteluissa, joihin Kanada osallistuu.

LIITE 30-D

OSAPUOLTEN YHTEINEN JULISTUS MAISTA, JOTKA OVAT PERUSTANEET TULLILIITON EUROOPAN UNIONIN KANSSA

1. Euroopan unioni muistuttaa tulliliiton Euroopan unionin kanssa perustaneiden valtioiden velvoitteesta yhdenmukaistaa kauppajärjestelmänsä Euroopan unionin kauppajärjestelmän kanssa ja tiettyjen valtioiden velvoitteesta tehdä etuuskohtelusopimus niiden maiden kanssa, jotka ovat tehneet etuuskohtelusopimuksen Euroopan unionin kanssa.

2. Tässä yhteydessä Kanada pyrkii aloittamaan neuvottelut sellaisten maiden kanssa,

   a) jotka ovat perustaneet tulliliiton Euroopan unionin kanssa ja

   b) joiden tavaroihin ei sovelleta tämän sopimuksen mukaisia tariffimyönnytyksiä,

   tehdäkseen kattavan kahdenvälisen sopimuksen, jolla perustetaan vapaakauppa-alue WTO-sopimuksen asianomaisten, tavaroita ja kauppaa koskevien määräysten mukaisesti, edellyttäen että kyseiset maat suostuvat neuvottelemaan kunnianhimoisen ja kattavan sopimuksen, joka on verrattavissa laajuudeltaan ja tavoitteiltaan tähän sopimukseen. Kanada aloittaa neuvottelut mahdollisimman pian, jotta tällainen sopimus tulisi voimaan mahdollisimman pian tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen.